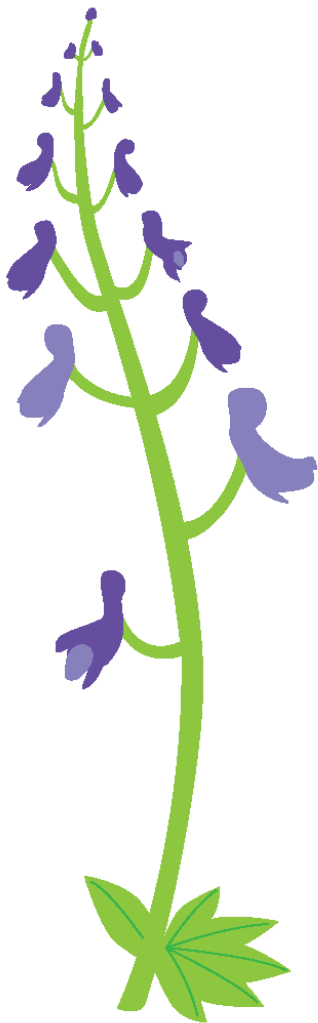

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA
YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA
2025-2027

Käenpesän päiväkoti

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaprosessin kuvaus

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun velvoite astui voimaan 1.6.2023 alkaen, jolloin suunnitelmatyön prosessia tuli toimintayksiköissä käynnistää. Toukokuussa 2023 Peda-tiimissä tutustuimme tiiminvetäjien kanssa Tasa-arvosuunnitelman laatimisesta annettuun Opetushallituksen ohjeistukseen ja sovimme, että jokainen voi perehtyä aiheeseen itsenäisesti kesän aikana, mm. katsomalla webinaaritallenteen.

Päiväkodin johtajan johdolla varsinainen suunnittelutyö käynnistettiin toimintakauden alussa elokuussa 2023. Perustettiin työryhmä, johon nimettiin yksi jäsen jokaisesta toimintayksiköstä (Käenpesä, Tikkala ja Kemien esiopetus). Työryhmän kokoukset pidettiin kaksi kertaa syksyn aikana, joissa suunniteltiin Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluprosessin etenemistä, selvitystyön toteuttamista tiimeissä sekä aikataulutusta. Marras-joulukuun aikana käytiin yksiköiden omissa palaverissa tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä yhteisiä keskusteluja mm. ohjaavaan lainsäädäntöön tutustuminen sekä aiheen olennaisten käsitteiden selkiyttäminen. Joulukuun Peda-tiimissä käytiin tiiminvetäjien kanssa läpi työryhmän laatima suunnitelma selvitystyön toteuttamisesta, selvitysmenetelmistä ja aikataulutusta tulevan kevään osalta.

Tammi-maaliskuun 2024 aikana jokainen tiimi toteutti omassa ryhmässään selvitystyötä omasta tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tilanteestaan hyödyntäen havainnointia ja erilaisia selvitystyön menetelmiä. Jokaisen tiimin tuli hyödyntää seuraavia arviointimenetelmiä: ketkä puhuvat aamupiirissä -lomake, sosiogrammi (lapsen yksilöllinen haastattelu) ja Läheisyyden kehät sekä yhtä lasten osallistamiseen liittyvää menetelmää: tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kävely. Lisäksi tiimejä kannustettiin hyödyntämään selvitystyön tekemisessä videointia, jota useat tiimit myös toteuttivat. Huhti-toukokuun aikana jokainen tiimi kokosi oman selvitystyön tulokset ja niiden pohjalta määriteltiin kehittämiskohteita ja -toimenpiteitä yksikkökohtaisesti Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmiin.

Käenpesän päiväkodin selvityksessä huomattiin, että osa lapsista voi leikin valinta ja leikkitalanteissa jäädä muuta useammin sivustaseuraajiksi. Kasvattajien on tärkeää huolehtia, että kaikilla lapsilla on tasapuoliset mahdollisuudet valita leikkejä, leikkitaloja sekä leikkikavereita. Kasvattajien osallisuus leikeissä ja leikkien ohjaamisessa tukee kaikkien lasten mahdollisuutta osallistua leikkitalanteisiin. Havaittiin myös, että lasten osallisuus toteutuu epätasaisesti, esimerkiksi aamupiirillä puheenvuoron pyytäminen pelkällä viitauksella ei mahdollista kaikkien lasten osallistumista keskusteluihin ja oman mielipiteen ilmaisuun. Kaikkien kasvattajien on tärkeää huolehtia erilaisia keinoja hyödyntäen jokaisen lapsen kuulluksi ja nähdyksi tuleminen. Tasa-arvo kompassi keskusteluissa huomattiin, että erilaisiin kulttuureihin, tapoihin tai kieliin tutustuminen lapsiryhmissä on melko vähäistä. Samoin havaittiin, että jatkossa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus aiheiden käsittelyyn tulee varata tiimeissä aikaa ja kehittämiskohtaiset toimenpiteet tulee sisällyttää yksiköiden vuosisuunnitelmiin.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus suunnittelu prosessiin tuli osallistaa myös lasten huoltajat. Keväällä 2024 huoltajille suunnatussa asiakastyytyväisyys kyselyssä kysyttiin tähän aihepiiriin liittyvinä kysymyksinä lasten syntymäpäivän huomioimiseen varhaiskasvatuksessa sekä lapsen kokemaan kiusaamiseen ja henkilöstön puuttumisesta kiusaamiseen. Huoltajien vastausten mukaan nykyiset lasten

---

syntymäpäivän huomioimisen käytännöt ovat toimivat. Kiusaamista käsittelevissä vastauksissa huoltajat kuvasivat, että heidän lastaan on kiusattu varhaiskasvatuksessa viimeisen vuoden aikana, mutta heidän mielestään henkilöstö puuttuu näihin tilanteisiin hyvin tai erinomaisesti.

Elokuussa työryhmään vaihtui Käenpesän päiväkodin osalta uusi jäsen ja ensimmäinen kokous pidettiin lokakuun alussa. Kokouksessa todettiin, että keväisen tiimien selvitystyön jälkeen olisi vielä aiheellista palautella aihetta jälleen kaikkien mieliin ja päätettiin jatkaa vielä selvitysprosessia. Jokaisen tiimin tehtäväksi tuli hyödyntää netistä löytyvää Tasa-arvo kompassia ja toteuttaa siitä kaksi teemakokonaisuutta eli 2. Pedagoginen toiminta ja 3. Tilat ja ympäristö. Lisäksi teema 4. Asenteet ja vuorovaikutus käytiin läpi yksikkökohtaisesti talojen palaverissa päiväkodin johtajan johdolla. Tasa-arvo kompassi työskentelyn tarkoituksena oli herätellä henkilökuntaa pohtimaan yhdessä tiiminä ja koko työyhteisönä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja, kuten omia asenteitaan, vuorovaikutustapojaan ja pedagogista toimintaa omissa tiimeissä.

Työryhmässä päädyimme lisäämään kaikkiin yksikkökohtaisiin suunnitelmiin yhden yhteisen, perheiden yhdenvertaisuutta edistävän, kehittämiskohteen. Tasa-arvo työryhmän rooli tulee jatkossa olemaan yksikkökohtaisen kehittämistyön seuraaminen ja arvioiminen yhdessä koko varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa. Seuraava työryhmän kokous pidetään kevään 2025 aikana.

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu on jatkuva prosessi, joka kytetään osaksi muuta varhaiskasvatuksen pedagogista suunnittelua. Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein tai tarpeen mukaan. Seuraava päivitys tapahtuu vuonna 2027.

Teema, jota lähdetään kehittämään	Kehittämistoimenpiteet	Kuka seuraa tilannetta ja miten	Milloin tilannetta arvioidaan
<p>Kehut ja myönteinen kohtaaminen päivittäin</p>	<p>Jokainen kasvattaja toimii vuorovaikutustilanteissa sensitiivisesti ja lapsen tarpeita huomioiden, huomioidaan myös ei-sanallinen viestintä.</p> <p>Lapsia kannustetaan, kehuaan ja annetaan positiivista palautetta päivittäin.</p> <p>Lasten kanssa harjoitellaan tunnetaitoja, tunteiden nimeämistä ja tunnistamista erilaisia menetelmiä hyödyntäen (sadut, draama, kuvakortit).</p> <p>Kaikki kasvattajat toteuttavat Provaka-toimintaa.</p>	<p>Tiimivastaavat yhdessä muun henkilöstön kanssa.</p> <p>Tiimeissä seurantalomake, jota kaikki kasvattajat täydentävät. Lomake auttaa seuraamaan muistukkeiden antamista tasapuolisesti.</p>	<p>Jatkuva arviointi: useita kertoja toimintakauden aikana tiimipalavereissa.</p> <p>Arvioidaan myös Provaka tiimeissä.</p>

<p>Pedagoginen toiminta</p>	<p>Tutustutaan lasten kanssa erilaisuuteen, eri kieliin ja kulttuuriin moninaisuuteen mm. kirjojen ja erilaisien kulttuurien juhliin tutustumalla.</p> <p>Hyödynnetään toiminnan suunnittelussa eri materiaaleja mm. kulttuurin vuosikello ja kulttuurien juhlakalenteri.</p> <p>Kehotunnekasvatus lisätään osaksi ryhmien vuosikelloja. Huomioidaan seksuaali- ja turvataitojen ohjauksessa lasten ikätaso.</p>	<p>Tiimin opettajalla vastuu pedagogisen toiminnan suunnittelusta.</p> <p>Kaikki kasvattajat osallistuvat yhdessä toiminnan toteuttamiseen</p>	<p>Jatkuva arviointi tiimipalavereissa</p> <p>Vuosikellon osalta kaksi kertaa vuodessa: syksy ja kevät</p>
-----------------------------	--	--	--

Teema, jota lähdetään kehittämään	Kehittämistoimenpiteet	Kuka seuraa tilannetta ja miten	Milloin tilannetta arvioidaan
<p>Leikki, leikkivälineet ja -tilat</p>	<p>Muokataan ja rikastetaan leikkialueita sekä hyödynnetään Leikki-koulutuksen antia.</p> <p>Tartutaan lapsilta tuleviin toiveisiin, ideoihin ja kiinnostuksenkohteisiin.</p> <p>Otetaan käyttöön erilaisia menetelmiä, leikinvalintataulut, leikkien ja leikkiparien arvonta</p> <p>Hyödynnetään enemmän koko talon yhteisiä tiloja leikkialueina ja kehitetään niitä yhdessä.</p> <p>Dokumentoidaan toimintaa yhdessä lasten kanssa mm. kuvaamalla.</p>	<p>Tiimivastaavat yhdessä muun henkilöstön kanssa.</p> <p>Lasten kokouksissa kysellään lasten mielleikkejä ja toiveita.</p> <p>Kasvattajilla käytössä seurantalomake ja kaikki tiimin jäsenet osallistuvat kirjaamaan havaintoja.</p> <p>Tehdään sosiogrammi kaksi kertaa vuodessa (kevät/syksy).</p> <p>Huoltajakyselyt</p>	<p>Jatkuva arviointi, useita kertoja toimintakauden aikana tiimi-palavereissa.</p> <p>Arviointia tehdään yhdessä myös lasten kanssa.</p>
<p>Perheiden yhdenvertaisuuden edistäminen</p> <p>Teemme yhteistyötä seurakunnan kanssa, esimerkiksi joulu- pääsiäistäpahtumat ja kouluun siunaaminen sekä muut mahdolliset vierailut toimintayksiköissä.</p>	<p>Kaikille perheille tehdään seurakunnan tapahtumien osalta kysely, jossa huoltajan mahdollisuus valita osallistuuko lapsi seurakunnan järjestämään tunnustukselliseen tapahtumaan vai vaihtoehtoiseen tapahtumaan.</p> <p>Huomioimme myös eri kieliset perheet kyselyn laadinnassa.</p>	<p>Päiväkodin johtaja yhdessä tasa-arvo työryhmän kanssa</p> <p>Jokainen työryhmän jäsen vastaa kyselyn toteuttamisesta omassa yksikössään.</p>	<p>arvioidaan kaksi kertaa vuodessa (syys-kevät) osana muuta toiminnan arviointia ja/tai työryhmän kokouksissa</p>

